

Písařík, Martin. 2016. *Analýza politického systému druhé Československé republiky a jeho komparace se systémem první republiky*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Katedra politologie. Bakalářská práce. 96 s.

Posudek oponentky práce: Mgr. Pavla Dočekalová, Ph.D.

Charakter tématu

Téma druhé republiky, které si Martin Písařík zvolil pro svoji kvalifikační práci v bakalářském stupni studia, považují za nosné, neboť i pro analýzu různých dějinných období lze využít adekvátní současné politologické přístupy. Autorovo pojetí však bohužel považují za poněkud nešťastné. To je mimo jiné ukázáno již samotnou délkou práce, která překračuje i horní hranici počtu stran stanovenou pro diplomové práce, natož pro práce bakalářské. K takovému překročení rozsahu však nevede žádný závažný důvod a jen se v něm projevuje nevhodné pojetí práce.

V práci není explicitně definován její cíl, ale lze jej nalézt ve větě: „*Tato práce se tedy bude zabývat uvedenou érou československých dějin a pokusí se o přiblížení podoby a typu politického zřízení druhé republiky a jejích potenciálních změn oproti první republice*“, s. 11. Tomu odpovídají i výzkumné otázky, kdy jedna se snaží zjistit, zda druhorepublikový politický systém byl autoritativního, nebo totalitního charakteru; druhá, zda se odlišoval od první republiky, a pokud ano, tak to jaké míry (s. 11).

Dle mého názoru je autorovo pojetí práce příliš široké a cíl je vágní. V práci absentuje konkrétní výzkumný problém. Není zřejmé, zda autorovým primárním zájmem je analýza politického systému druhé republiky, či zda tím hlavním přínosem práce má být komparace. Ačkoli autor totiž akcentuje zájem o republiku druhou, mnohem více prostoru věnuje první republice. Zároveň nepovažují za nosnou výzkumnou otázku, zda se systém první a druhé republiky odlišoval.

Teoreticko-metodologické zakotvení

Teoreticko-metodologické pojetí práce nepovažují za vhodné, což souvisí i s výše uvedenou absencí konkrétního výzkumného problému či odpovídajícího cíle. V úvodu není uvedena žádná specifikace teoretického rámce a v práci samotné zcela chybí nějaká samostatná kapitola věnovaná teoriím, definicím či klasifikacím. Autor v práci sice uvádí některé teoretické přístupy, které vtěsňuje do jednotlivých kapitol, těch je však celá řada (např. typy bikameralismů dle A. Lijpharta, teorie a typy vládních koalic, G. Sartoriho klasifikace stranických systémů, typy nedemokratických režimů) a nemohou pak být odpovídajícím způsobem zpracovány a využity. V práci

působí poněkud samoúčelně. Ve většině případů se totiž autor zabývá primárně popisem faktů a historických reálií a ucelená analýza na základě příslušného teoretického rámce chybí. To lze ukázat například na případu Sartoriho klasifikace stranických systémů. Autor ji sice na pěti stranách vysvětluje, ale následuje cca deset stran, na nichž jen popisuje jednotlivé prvorepublikové politické strany. Až poté se na přibližně dvou stranách snaží stranický systém hodnotit na základě Sartoriho klasifikace, ačkoli o počtu stran či vztazích mezi nimi doposud vlastně vůbec nepsal.

Z metodologického hlediska se autor v úvodu omezil na konstatování, že využije metodu analýzy a komparace, chybí však specifikace metod a vysvětlení, jak je autor vlastně uplatní (např. typ komparace, jednotky analýzy, kritéria komparace). Ani v práci samotné nejsou žádná kritéria srovnání operacionalizována, autor hovoří o komparaci moci zákonodárné, výkonné, stranického systému a politického systému, což je poměrně vágní.

Struktura práce

Práci autor rozdělil na čtyři kapitoly. Jak již bylo uvedeno, chybí nějaká vstupní teoretická kapitola, takže se první kapitola věnuje přímo první republice, včetně typologie vládních koalic či stranických systémů. Druhou kapitolu nazvanou Mnichovský komplex považuji za irelevantní vzhledem k cíli práce. Třetí kapitola se pak zabývá druhou republikou a klasifikacemi totalitních a autoritativních režimů, čtvrtá kapitola je komparativní. Problémem je jistá nevyváženost kapitol, kdy první z nich je přibližně tak rozsáhlá jako všechny ostatní kapitoly dohromady.

Úvod práce je nezvykle krátký a chybí v něm některé potřebné náležitosti – řada z nich už byla výše uvedena (cíl, vysvětlení teoretického rámce, specifikace metod), schází i uspokojivé vysvětlení stavu výzkumu v dané oblasti a analýza pramenů a literatury.

Zdroje a práce se zdroji

Seznam pramenů a literatury je velmi stručný. Prameny nejsou uváděny v souladu s citační normou a chybí u nich potřebné bibliografické údaje. Mezi prameny jsou zahrnuty i zdroje, které by patřily mezi literaturu (text S. Balíka, popularizační server E-polis). Není zřejmé, k čemu v práci slouží webová stránka vlády ČR. Zarážející je absence příslušné ústavy v pramenech práce.

Literatura obsahuje několik základních historických a politologických knih, z hlediska teoretické literatury se zaměřuje do značné míry na sekundární zdroje (i když je nutno přiznat, že se objevují díla A. Lijpharta, J. J. Linze či G. Sartoriho). To se pak pochopitelně projevuje i v samotném textu, kdy v některých případech práce odkazuje na zdroje sekundární.

Autor rezignoval na využití odborných článků, které k danému tématu existují – mj. se nabízí text Jana Holzera *První a Druhá československá republika – úvod do komparace stranických systémů*, který byl vydán v roce 1998 v Politologickém časopise a v němž je srovnán stranický systém první a druhé republiky, o což se pokouší i předkládaná závěrečná práce.

Z hlediska odkazů na elektronické zdroje autor nedodržuje citační normu, která je jinak povětšinou využívána. Na některých místech jako by odkazy chyběly (např. když autor píše o institucionálním nastavení, není zřejmé, z čeho čerpá).

Formální stránka

Z formálního hlediska nespátřuji žádné zásadnější problémy, setkáváme se jen s drobnostmi – např. to, že místy není text členěn na odstavce. Jazykové podání je na odpovídající úrovni, práce je psána srozumitelně a čtivě, i když místy opouští odborný styl či se dopouští některých chyb (př. psaní velkých písmen).

Závěr

Celkový dojem z předkládané bakalářské práce je velmi rozpačitý. Na jednu stranu rozhodně nezpochybňuji, že autor k práci přistoupil pečlivě a velmi zodpovědně, nastudoval si vývoj československého politického systému a v tématu se zorientoval a načerpal řadu poznatků. Na druhou stranu si však s tématem příliš neporadil, pojal jej velmi široce, bez nosného konkrétního výzkumného problému, adekvátně využitého teoretického rámce a odpovídajícího postupu. Přesto práci k obhajobě doporučuji.

V Hradci Králové 9. ledna 2017

Pavla Dočekalová

KPOL FF UHK